

СОА16-НЦ62-1121(3)/2703.2017

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Кино Лазаров

относно законосъобразността на поставени въпроси в подписка, внесена в Столична община от Инициативен комитет „За Зелен Младост“, изготвено съгласно Договор № СОА17-ЛС14-253/20.03.2017г.

Направено е искане от инициативен комитет за произвеждане на местен референдум по реда на чл.28 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление. Предложени са въпроси пряко засягащи териториалното устройство на Столична община.

Очевидно е още от заглавието на текста на чл. 28 (ЗПУГДВМС), по реда на който е направено искането, че в случая инициативен комитет е поискал решаване на въпрос/въпроси, които според него са от местно значение. Спорно е дали градоустройствени въпроси на столицата на държавата могат да бъдат подлагани на референдум, още по-малко такъв от местен характер. Законодателят е приел, че устройството и застрояването на Столичната община е от особена важност и затова го е регламентирал в отделен закон, въпреки наличието на Закона за устройство на територията, който е изчерпателен до степен на кодифициране. Тоест, следва да се отговори на въпроса местен или национален референдум следва да се проведе. Чл. 9 ЗПУГДВМС очертава предметния обхват на националния референдум по следния начин: „национален референдум се произвежда за пряко решаване от гражданите на въпроси с национално значение от компетентността на Народното събрание.“ Според нас този

текст подлежи на корективно тълкуване. Буквалното, граматическо тълкуване означава да се приеме, че на национален референдум се подлагат въпроси от национално значение и от компетентността на Народното събрание. Изисква се кумулативното наличие на тези две предпоставки. Много въпроси от национално значение, обаче, се решават от органите на изпълнителната власт. Означава ли това, че те остават извън предметния обхват на закона или могат да бъдат предмет само на местен референдум. Заглавието на закона е за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление. Изпълнително-разпоредителната (административна) дейност е проявна форма на държавната власт - дейност на органите на изпълнителната власт. Оставянето на този безспорно по-широк кръг от въпроси на държавното управление извън обхвата на закона и свеждайки приложението му до строго конституционноправни аспекти на управлението, в голяма степен обезсмисля специалния закон.

От гореизложеното може да се направи обобщаващ извод в смисъл, че дори и да могат да бъдат подлагани на референдум, градоустройствените въпроси на Столична община не са от местно, а от национално значение и редът, по който е направено искането на инициативния комитет не е приложим.

По отношение формулировката на въпросите, в случая те не са ясни в степен позволяваща на всички граждани да вземат участие независимо от възраст, образование и др. подобни критерии, които следва да бъдат спазени за да се гарантира еднаква възможност за вот. Следва да се има предвид, че въпросите по устройство на територията са сред най-сложните административноправни въпроси и в обичайния случай в съда задължително се изслушват експертизи. В случая пред гражданите се поставени въпроси, на които в много случаи съдът и правоприлагащите

органи, за които се предполага високата степен на квалификация, не биха могли да отговорят без специални технически познания.

проф. д-р Кино Лазаров

